

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015, die vastgesteld is op 28 mei 2015. Aangekondigd is dit beleid in 2019 te herijken.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's: Dit is de weerstandsratio: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor het kader zoals beschreven in de nota Reserve- en risicobeleid, hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015 is door de raad ingestemd met het hanteren van een minimumratio gelijk aan 1, met een streefwaarde gelijk aan 1,5. Hierdoor is in ieder geval het weerstandsvermogen groot genoeg om de relevante risico's incidenteel op te vangen. Zodat er tijd is om voor het opvangen van eventuele structurele effecten maatregelen te treffen.

Opgemerkt wordt dat er een samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

- Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
- Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
- Een betrouwbare bedrijfsvoering;
- Een gedegen risicobeleid.

Risicobeleid

De risico's van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

2.1 Normale bedrijfsrisico's

2.2 Bouw/project gerelateerde risico's

2.3 Overige risico's

De risico's genoemd onder 2.2 en 2.3 zijn daar waar mogelijk gekwantificeerd en gewaardeerd. De waardering is gebaseerd op het principe kans maal gevolg.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	2.499.999	4
2.500.000	99.999.999	5

De genoemde risicobuffers bij de afzonderlijke posten zijn het gevolg van de waardering van het product van kans en gevolg.

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau primitieve begroting 2020 van € 93 miljoen op begrotingsbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hierna volgt een opsomming van de normale risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij een aantal financiële instellingen garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 20 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen die niet onder de WSW vallen en op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een borgstelling verleend. De garantiestelling bedraagt op dit moment nog ruim € 0,2 mln voor de investering in een kantine. Tot slot wordt binnenkort de besluitvorming voorgelegd om een garantiestelling voor de Windsurfclub Aalsmeer te verlenen ad € 98.500.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken zodat de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handhavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handhavingsprocedures en dergelijke. De gemeente kan in dat geval te maken krijgen met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Economische ontwikkeling

De gemeentelijke inkomsten zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Een verandering in de economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, bouwleges, bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting Aalsmeer.

Open einde regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 34,6 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van de uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. In de bestaande meerjarenramingen van het rijk is een olopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort uitgaande van voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het Gemeentefonds herijkt.

Beheer Burgemeester Kasteleinweg

De Provincie Noord-Holland (PNH) heeft het dagelijks onderhoud van de N196 per 1 april 2016 overgedragen. De status van provinciale weg is daarmee komen te vervallen. Het definitieve eigendom van de weg wordt overgedragen, nadat de herinrichting van de weg en de aanleg van de busbaan hebben plaatsgevonden (verwachting 2020 gereed). De busbaan blijft in eigendom en beheer van de PNH. De

bijdrage van PNH aan de gemeente Aalsmeer, voor het achterstallig onderhoud bedraagt € 875.000 en dit bedrag is in 2016 uitbetaald. Aan dit bedrag zijn voorwaarden verbonden over het bestedingsdoel.

De tijdelijke onderhoudskosten tot aan de afronding van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg, zijn opgenomen binnen de totale kosten van deze herinrichting. Op 7 juli 2016 is voor het totale project inclusief het beheer en onderhoud tot en met de herinrichting een totaal krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld. De planning was toen dat de werkzaamheden in 2018 zouden starten en in 2020 zouden worden afgerond.

In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 380.000 in verband met extra kosten die bij de kredietverlening niet waren voorzien. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2019-2021.

De structurele onderhoudskosten van de nieuw ingerichte Burgemeester Kasteleinweg moeten in de meerjarenbegroting vanaf 2021 worden ingepast.

Dividenden

Er worden diverse dividend uitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco en Stedin. Meer informatie over de uitkeringen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen. De definitieve dividend uitkering is altijd afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het bedrijf zelf. In de begroting van Aalsmeer is op basis van het verleden een totale dividend raming van € 741.000 in 2020 en 732.000 vanaf 2021 opgenomen. Deze daling wordt veroorzaakt door de Meerlanden, de gevolgen van de uniformering tarieven afvalinzameling.

Vennootschapsbelasting gemeenten

Om de risico's te beheren is afstemming gezocht met de belastingdienst over het cluster "grondbedrijf" inclusief de grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer.

De belastingdienst heeft aangegeven akkoord te zijn met de gehanteerde systematiek voor de fiscale uitwerking van het cluster Grondbedrijf. Op basis van de beschikbare informatie zijn zij met ons van mening dat geen sprake is van een fiscale onderneming voor het jaar 2016 voor het cluster Grondbedrijf. Ook zijn zij van mening dat het grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer geen onderdeel uitmaakt van het cluster Grondbedrijf. En dat de gemeente geen structurele opbrengsten of overschotten over houdt aan het grondbeheercomplex Greenpark in 2016. Jaarlijkse monitoring of een wijziging in de feiten, in een bepaald jaar kunnen leiden tot een andere conclusie.

De ontwikkelingen rondom de belastingplicht voor afvalopbrengsten en reclame-inkomsten zijn nog aandachtspunten bij de VPB voor gemeenten. Voor wat betreft afval ontvangt de gemeente Aalsmeer slechts bedragen van Nedvang, welk voornemens buiten de heffing gehouden.

De ontwikkelingen rondom de reclame-inkomsten geven ons aanleiding deze mee te nemen in de aangiften. Bij ontvangst van de definitieve aanslag van de belastingdienst zijn we voornemens bezwaar te maken. Zo voorkomen we ongewenste boetes/belastingrentes.

De aangiften VPB-2016 en 2017 zijn ingediend bij de belastingdienst. Voor 2018 en 2019 hebben we een voorlopige aangifte ingediend om boete/belastingrentes te voorkomen.

Het dossier VPB 2018 wordt momenteel fiscaal getoetst.

Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengspotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last in de toekomst.

Onderwijs Achterstanden Beleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk OnderwijsAchterstandenBeleid (GOAB). Met ingang van 1-1-2019 zijn de criteria en de verdeelsystematiek voor de Rijksmiddelen GOAB gewijzigd wat voor Aalsmeer leidt tot een vermindering van het GOAB-budget. In het nieuwe budget GOAB is ook een nieuwe taakstelling opgenomen: vanaf 2020 uitbreiding van Voorschoolse educatie (VE) van 10 naar 16 uur per week. Deze urenuitbreiding heeft ook gevolgen voor het aantal uren Peuterarrangement (PA) aangezien beide soorten kindplaatsen in dezelfde kinderopvanggroep worden aangeboden. De afname van de rijksmiddelen GOAB, in combinatie met de ontwikkelingen VE en PA, leidt, bij ongewijzigde beleid, tot een tekort op de begroting Onderwijsachterstandenbeleid van € 30.000,- in 2020 oplopend tot € 60.000,- in 2022.

Voor 2020 blijven de huidige doelgroepcriteria en het aantal gesubsidieerde kindplaatsen VE en PA gehandhaafd op het niveau 2019. De financiële consequenties 2020 zijn verwerkt in de begroting 2020.

Voor 2021 wordt nieuw structureel beleid voorgesteld met een daarbij horende meerjarenbegroting. Hierin wordt tevens rekening gehouden met de oplopende korting van de Rijksmiddelen GOAB tot 2022.

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Per 9 maart 2014 is de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten verhoogd van 5 naar 10 jaar. Dit betekent een "reisdocumentendip" in de periode van 2019 tot 2024. Hierdoor is sprake van een tijdelijke teruggang in werkzaamheden voor het cluster Documenten en in de leges-inkomsten op het product reisdocumenten. In samenspraak tussen Aalsmeer en Amstelveen wordt bekeken hoe met de gevolgen omgegaan moet worden. Het handhaven van de openingstijden kan daardoor financiële effecten hebben die nog niet in de begroting 2020 zijn vertaald.

Overige ontwikkelingen Burgerzaken

Het juist vaststellen van de identiteit is een belangrijke taak die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken is toebedeeld en waar steeds meer de nadruk op komt te liggen. Een andere wettelijke taak is het voorkomen en opsporen van adresfraude. Door invoering van de Registratie Eerste Verblijf Adres (REVA) en door de economische groei in de MRA regio is sprake van een sterke toename van het aantal (her)vestigingen vanuit het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ook het aantal identiteitsvaststellingen en adresonderzoeken in front- en backoffice stijgt. Door deze ontwikkelingen verandert vanaf 2019 de corebusiness van Burgerzaken. Er is een afname te zien van werkzaamheden waarvoor leges kunnen worden gevraagd en een toename van werkzaamheden waar niets tegenover staat. Op dit moment wordt in kaart gebracht welke consequenties dit zal hebben.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening in werking getreden. Vanaf dat moment zijn de privacyregels verder aangescherpt. Dit betekent dat organisaties meer verplichtingen hebben gekregen en dat betrokkenen (inwoners, klanten, medewerker etc.) meer rechten hebben. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan hoge boetes tot een maximum van € 20 miljoen of 4% van de wereldwijde omzet opleggen in geval van overtreding van de regels (denk bijvoorbeeld aan datalekken) met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens.

BTW

Sportvrijstelling

Het recht op vooraftrek van BTW die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties vervalt ingaande 2019. De rijksoverheid compenseert gemeenten voor dit nadeel via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK).

Aalsmeer heeft een aanvraag ingediend. De kosten die voor compensatie in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Landelijk is er meer aangevraagd (€ 228 mln) dan er budget is (€ 152 mln), wat zou betekenen dat de gemeente minder gecompenseerd wordt dan verwacht.

ESA BV kan door deze btw-vrijstelling haar btw deels gecompenseerd krijgen door een beroep te doen op de subsidieregeling stimulering Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA). Omdat niet alle (BTW-) kosten voor deze subsidie in aanmerking komen, wordt ESA BV met een financieel nadeel geconfronteerd van ruim een ton. Dit kan leiden tot een hogere bijdrage van de gemeente.

Bouw- en projectgerelateerde risico's

In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties BTW belast verhuurt is BTW op verbouwingkosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is dat de verhuur gedurende de herzieningstermijn voor 90% belast plaatsvindt. De herzieningstermijn varieert afhankelijk van de aard van de verbouwing tussen de 1 en 10 jaar. Indien deze BTW belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde BTW moet worden terugbetaald.

BTW Labeling in administratie

Bij het opzetten van de nieuwe administraties vanaf 2017 is gebleken (in 2015-2016) dat de BTW labeling een punt van aandacht is. In een regulier gesprek met de belastingdienst in juni 2017 was een boekenonderzoek een van de opties. Hierbij is aangegeven dat de gemeente zelf de labeling van BTW te willen bekijken over deze periode (regie in eigen hand). De Belastingdienst heeft daarop aangegeven dit eigen onderzoek af te wachten. De eerste uitkomsten van deze analyse in het voorjaar van 2019 gaven aanleiding om de structurele raming van het BTW nadeel aan te passen en het risico op naheffing te vermelden.

Benodigde risicobuffer normale bedrijfsrisico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's (m.n. gemeentefonds, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en decentralisaties). Conform bestaand beleid wordt bij de berekening van de weerstandsratio voor normale bedrijfsvoeringsrisico's rekening gehouden met een bedrag corresponderend met 5% van het uitgaven totaal van de gemeente, overeenkomend met € 93 miljoen.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

Uitvoeringsprogramma's Aalsmeer

Projecten kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de capaciteit van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Instandhouding buitenruimte

De dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en Meerlanden voor het onderhoud van de buitenruimte loopt per 1 januari 2020 af. Afstemming over mogelijke verlenging van deze overeenkomst wijst uit dat de kosten voor het onderhoud, bij gelijkblijvend onderhoudsniveau, mogelijk stijgen o.a. vanwege klimaat invloed. Bij het verbod op chemische onkruidbestrijding in 2016 is een extra budget van € 170.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor onkruidbestrijding op verharding tot einde looptijd van de huidige DVO (1 januari 2020). Deze middelen zijn echter structureel nodig voor onkruidbestrijding op verharding met gelijkblijvend onderhoudsniveau. Voor de totale gevolgen van de verlenging van de dienstverleningsovereenkomst met de Meerlanden nemen we voor de bepaling van het weerstandsvermogen 0,3 mln op.

Het huidige budget voor wegonderhoud maakt onderdeel uit van de jaarlijkse dotatie aan de reserve buitenruimte en bedraagt circa € 2 mln structureel. Met de nota wegen 2019-2022 zijn de benodigde middelen voor wegonderhoud en inlopen van achterstallig onderhoud voor de periode 2019-2022 voorzien. Na deze periode vallen we terug op het huidige budget. De nota wegen geeft een doorkijk van de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot de reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding daarvan. Hieruit blijkt dat de huidige jaarlijkse voeding voor wegen en kunstwerken naar verwachting onvoldoende zal zijn. Nadat de huidige achterstanden zijn weggewerkt en met een nieuwe actualisatie en weg inspectie zal bepaald moeten worden in welke mate deze doorkijk juist blijkt.

Areaaluitbreiding grote projecten

Het gereedkomen van de Burgemeester Kasteleinweg, het VVA terrein en Greenpark leidt vanaf 2021 tot aanzienlijke areaaluitbreiding. Bij het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau betekent dit een stijging van de beheerskosten openbare ruimte en groen die niet in het meerjarenbeeld is voorzien. Voor deze stijging wordt nauwelijks compensatie via de algemene uitkering geboden.

Waardering gronden niet in exploitatie

Gronden die niet in exploitatie zijn opgenomen worden in het algemeen voorzichtig gewaardeerd tegen de agrarische prijs. In Aalsmeer is € 5 per m² daarvoor een redelijke benadering. Onder de gronden niet in exploitatie komen echter drie percelen voor met een boekwaarde die boven deze voorzichtige waarde uit gaat, te weten de percelen Herenweg 61, Bilderdammerweg 32-34 en Cactuslaan naast 3 met boekwaarden van respectievelijk € 226.429 i.p.v. € 30.540 tegen € 5 per m², € 55.236 i.p.v. € 7.450 tegen € 5 per m² en € 250.000 i.p.v. € 27.705 tegen € 5 per m². Omdat concrete voornemens bestaan deze percelen binnen afzienbare termijn als bouwgrond te verkopen en daarbij netto verkoopopbrengsten ten minste in de orde van grootte van de boekwaarden worden verwacht, wordt het verantwoord geacht, in deze drie gevallen nu niet over te gaan tot afboeking naar de agrarische waarde. Daarbij kan nog worden aangetekend dat de totale boekwaarde van gronden niet in exploitatie momenteel € 905.536 bedraagt tegenover de voorzichtige taxatiewaarde van in totaal € 1.601.762.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt in de begroting 2020 € 12,65 mln (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans) en betreft alleen (deelgebieden binnen) het project De Tuinen van Aalsmeer. Ook voor projecten faciliterend grondbeleid is een voorziening aanwezig. Deze bedraagt in de begroting 2020 0,35 mln. Ook deze voorziening betreft alleen(deelgebieden binnen) het project De Tuinen.

De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

Project Bedrijventerrein Green Park Aalsmeer omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering van de realisatie van het bedrijventerrein is GPAG BV opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn.

Tot en met 2016 is de hoogte van de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV gebaseerd op de risico analyse die onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse actualisering van de grondexploitatie van GPAG BV. Deze risico analyse wordt opgesteld op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid. Eind 2014 is de eerdere onttrekking aan het project voor de bijdrage aan de N201 teruggestort. Hierdoor verbeterde het resultaat van de grondexploitatie aanzienlijk en werd licht positief. Ook de concept grondexploitatie van 2018 laat een positief resultaat zien. Hoewel de eindwaarde van de opgestelde grondexploitatie vanaf eind 2014 positief is, waren de uitkomsten van de risico analyse tot en met de grondexploitatie van 2017 negatief. Vanaf de grondexploitatie 2018 is nu ook deze risico analyse positief. Op basis van de blijvende positieve eindwaarde van het project is de voorziening per 1-1-2018 opgeheven.

Nu de eindwaarde conform de risico analyse op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid, positief is, hoeft er geen bedrag voor dit risico meer te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De Tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

In februari 2019 is de grondexploitatie 2019 opgesteld. Dit betreft zowel de ontwikkelingen op basis van actief als facilitair grondbeleid. Het resultaat van de actieve grondexploitatie is (op Netto contante waarde per 1 januari 2019) vastgesteld op negatief € 12,38 miljoen en vertegenwoordigt de totale huidige omvang van de voorziening grondexploitaties. Het resultaat voor het facilitaire deel is € 0,35 miljoen negatief op basis van eindwaarde.

Conform de gedragslijn bij Greenpark Aalsmeer is bij de grondexploitatie 2019 van De tuinen van Aalsmeer een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt, behorende bij 85% zekerheid. De uitkomst hiervan is dat met 85% waarschijnlijkheid het resultaat ligt tussen circa € 12,25 miljoen negatief en circa € 14,2 miljoen negatief.

Naast de verplichte voorziening voor tekorten in grondexploitaties, die jaarlijks bij de jaarrekening wordt herzien, achten wij een extra risicobuffer noodzakelijk gezien de financiële omvang van dit project. De onderbouwing van de hoogte van deze extra buffer is gelijk aan het verschil tussen de uitkomst van risicoanalyse van de Monte Carlo methode behorende bij 85% zekerheid (€ 14,2 miljoen) en de verplichte voorziening (€ 12,73 miljoen) en bedraagt € 1,47 miljoen

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2019	1	4	694.000
Jaarrekening 2018	1	4	1.470.000
Programmabegroting 2020			1.470.000

In de raad van december wordt een voorstel ter besluitvorming aan de raad aangeboden met de optimalisatiemogelijkheden van het project.

Bovenwijkse voorzieningen

In de Lentenota 2018 is aangekondigd dat er een nieuwe nota voor kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen zou worden opgesteld om de realisatie van bovenwijkse voorzieningen financieel te waarborgen. Concrete aanleiding hiervoor betrof de kostenraming voor de aanpak Burgemeester Hoffscholteweg welke € 1,6 mln hoger zou uitvallen volgens de toen geldende inzichten. Hiervan is toen € 0,6 mln als taakstellende opgave opgenomen voor de actualisatie van de nota bovenwijkse voorzieningen. Het opstellen van een nieuwe nota bovenwijkse voorzieningen vindt op dit moment plaats. Daar zal op basis van een hernieuwde kostenberekening van de bovenwijkse voorzieningen een nieuw kader voor kostenverhaal worden vastgesteld. Enerzijds betekent dit dat kostenstijgingen in de bovenwijkse voorzieningen via de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen gedekt zijn. Anderzijds betekent het dat de projecten waar sprake is van een actieve grondexploitatie als gevolg van dit nieuwe beleid zwaarder zullen worden belast. Dit zal tot nadelen leiden die nog niet eerder voorzien waren. De huidige actieve grondexploitaties in Aalsmeer waar dit op van toepassing is zijn de Tuinen, Meervalstraat/ Roerdomplaan en het VVA terrein.

N231-zuid

De herinrichting van de provinciale weg N231 tussen Vrouwenakker en de kruising met Burgemeester Kasteleinweg (N231 zuid) was reeds opgenomen in het AVVP 2010. In 2015 heeft de provincie Noord-Holland ambtelijk een voorstel bij de partijen in de omgeving neergelegd voor de herinrichting van de N231 zuid. Naar aanleiding van nieuwe inzichten over de ruimtelijke ontwikkelingen in Kudelstaart en de verbetering van het openbaar vervoer van en naar Kudelstaart zijn aanvullende maatregelen onderzocht. In hoofdlijnen zijn de maatregelen het verdubbelen van de rijstroken van 2x naar 2x2 rijstroken tussen kruisingen met de Bachlaan en de Hoofdweg, zodat het verkeer nu en in de toekomst goed kan doorstromen.

De uitvoering van het project ligt volledig bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en de Vervoerregio Amsterdam leveren een financiële bijdrage. De verwachting is dat de bijdrage van Aalsmeer hoger wordt dan is ingeschat.

Burgemeester Hoffscholteweg

De kosten voor de aanpak van de Burgemeester Hoffscholteweg vallen volgens de huidige inzichten € 1,6 miljoen hoger uit. In de Lentenota is hiervoor € 1 miljoen beschikbaar gekomen. Het restant van de extra kosten moet gevonden worden uit kostenbesparingen of aanvullende dekking vanuit de bij de Lentenota aangekondigde herzieningen van de nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen.

Burgemeester Kasteleinweg

Ook is bekend dat de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg duurder uitvalt dan gepland. In 2016 is het ontwerp van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer vastgesteld en heeft de raad een krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld voor de realisatie. In de samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partijen (Provincie, Haarlemmermeer, Uithoorn en Vervoerregio) is afgesproken dat de Provincie de herinrichting over het gehele tracé in de drie gemeenten realiseert.

In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 380.000 in verband met extra kosten, die bij het krediet besluit uit 2016 niet waren voorzien. Deze extra kosten bestaan uit prijsstijgingen in de Grond-, Weg- en Waterbouwsector en vertraging in het project, lichte verontreiniging in de ondergrond (PFOS) in het hele tracé en extra kosten voor het verleggen van de nutsvoorzieningen. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2019-2021.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de gemeente is voor het totaal van de bovenwijkse voorzieningen in de bepaling van de weerstandscapaciteit rekening gehouden met € 1 miljoen aan risico's.

Overige risico's

Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen

Met de invoering van het abonnementstarief wordt (vanwege het verlagen van de financiële drempel) een toename van het gebruik van Wmo-voorzieningen verwacht. De kosten zullen dan ook toenemen. Voor deze ontwikkeling is voor de bepaling van de weerstandscapaciteit € 200.000 meegenomen.

Grondbank

De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het gronddepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet en laten daarmee jaar op jaar een wisselend beeld zien.

Op het gebied van PFAS beleid is inmiddels meer duidelijk. In het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en bagger van de Tweede Kamer, is bepaald dat alle grond die hergebruikt gaat worden na 01-10-2019 op PFAS 28 stoffenpakket gekeurd moet worden, hetgeen extra kosten met zich mee brengt. Daarnaast mag de grondbank geen partijen grond meer clusteren zonder dat deze stof is mee geanalyseerd. Dit houdt in dat het voorlopig apart moet worden opgeslagen, wat weer ruimte gebrek geeft en stagnatie voor werken.

Tenslotte ligt er op de locatie Kudelstaart een grondvoorraad die indien deze niet in (nieuwe) projecten kan worden toegepast, bij het aandienen van nieuwe grondstromen tegen marktkosten zal moeten worden afgevoerd, hetgeen de gemeente voor extra kosten kan stellen.

De laatste twee zaken houden ook verband met de vergunning die in aanvraag is bij het bevoegd gezag. Deze is eind 2018 ingediend, maar kent een lange doorlooptijd. Tijdens deze doorlooptijd is opslag- en verwerkingscapaciteit beperkt. Zodra deze wordt verstrekt is er meer ruimte en flexibiteit, waardoor de impact van de risico's afnemen. Omdat de impact moeilijk is in te schatten is voor de bepaling van de weerstandscapaciteit geen bedrag opgenomen.

In juni is een herhaalde aanvraag gedaan bij de Omgevingsdienst voor een zogenaamd Activiteitenbesluit voor het regelen van de huidige activiteiten/opslag op het Gronddepot aan de Ambachtsherenweg. Wij zijn in afwachting van deze toestemming. E.a.a. neemt meer tijd in beslag bij de Omgevingsdienst dan was voorzien.

Omgevingswet

Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. De invoering en de implementatie van deze wet betreft een omvangrijk en complex proces waar veel tijd mee gemoeid is/ zal zijn. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande algemene maatregelen van bestuur in de sfeer van de fysieke leefomgeving (waaronder wonen en bouwen). Doelstelling van deze wet is onder andere om het eenvoudiger en sneller te maken. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Het Transitieteam Omgevingswet is binnen de organisatie bezig om de implementatie van de wet in goede banen te leiden.

Vast staat dat de Omgevingswet op een aantal fronten ook financiële consequenties gaat hebben. Mogelijk dat de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de daarmee samenhangende aanschaf van software een groter structureel beslag op de middelen zal leggen dan de huidige softwarevoorzieningen benodigd vanuit de Wet ruimtelijke ordening. Dit zal in de komende collegeperiode uitgekristalliseerd worden”

Tegelijkertijd met de omgevingswet treedt ook de wet kwaliteitsborging in de bouw voor gevolgklasse 1 in werking. Voor ongeveer 85% van de aanvragen komt de bouwbesluittoets en het toezicht daarop te vervallen. De verantwoordelijkheid hiervoor komt te liggen bij een private kwaliteitsborger. Er vindt een verschuiving plaats van uitvoering naar regie bij vergunningverlening. Taken vervallen bij toezicht. De gemeente houdt wel de verantwoordelijkheid voor handhaving. Deze omwentelingen gaan financiële consequenties hebben. Komende periode wordt dit in beeld gebracht. Tevens dient er een nieuw evenwicht gevonden te worden tussen kosten en opbrengsten in de kostendekkende legesexploitatie.

Ontwikkelingen Afval Energie Bedrijf

Het Afvalenergiebedrijf (AEB) voert voor Aalsmeer de verwerking van (rest)afval uit. Het contract met het AEB loopt tot en met 2022. Het AEB is in (financiële) problemen gekomen door sluiting van 4 van de 6 afvalverwerkingslijnen in verband met noodzakelijk onderhoud. De verwerking van afval van de huishoudens van (onder andere) Aalsmeer loopt door op de overgebleven lijnen. De afvalverwerkingsbedrijven en het ministerie houden zich bezig met ruimte voor het (tijdelijk) storten van afval. Enig aandeelhouder Amsterdam beraadt zich op de mogelijke scenario's voor de toekomst van het AEB. Zij hebben alle betrokken partijen, zoals Waterschap Gooi en Vecht en gemeenten gevraagd mee te denken over deelname aan het AEB. De verwachting is dat de verwerking van het restafval (aanzienlijk) duurder zal gaan worden.

Eigentijdse dienstverlening

Het Rijk stuurt aan op volledige digitalisering van de dienstverlening. In 2010 hebben de gezamenlijke overheden een visie vastgesteld met ambities waaraan de dienstverlening in 2020 moet voldoen. De Agenda Digitale Overheid – NL DIGIbeter 2019 is in juli 2019 geactualiseerd. De agenda zet uiteen hoe het contact van de overheid met burgers en ondernemers slimmer, toegankelijker en persoonlijker kan en moet. Van de overheid wordt verwacht dat zij producten en diensten van uitstekende kwaliteit, met minder mensen en middelen levert, waarover ook verantwoording wordt afgelegd. Daarbij verwacht de inwoner een gebruiksvriendelijkheid, snelheid en transparantie gelijk aan commerciële organisaties.

PM posten meerjarenbeeld

Zoals in deze kadernota te lezen is staat voor een aantal belangrijke ontwikkelingen de structurele doorloop nog op PM geraamd. Dit betreffen niet alleen de punten met betrekking tot ICT en verdere doorloop van vte. De afgelopen periode is over deze zogenaamde AA posten intensief overleg met Amstelveen gevoerd. De gevolgen die dit hebben voor het meerjarenbeeld Aalsmeer zijn niet in de begroting 2020 verwerkt maar als eerste begrotingswijziging in een afzonderlijk voorstel.

Naast deze posten is in de Kadernota 2020 ook een enkele inhoudelijke post, zoals de structurele doorloop van het planmatig onderhoud sportgebouwen, als PM opgenomen. Dit omdat er breder gekeken kan worden naar de gehele systematiek van financiering van de ESA en naar de wens en status van de huidige gebouwen. Over de gevolgen hiervan komen we bij volgende P&C documenten terug.

Toekomst financiële verhouding

We willen hier twee zaken noemen die een druk leggen op de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten vanuit risicoperspectief van de gemeente Aalsmeer. In de eerste plaats de bestaande meerjarig oplopende opschalingskorting tot en met 2025 en in de tweede de in gang gezette studie naar een fundamentele herziening van de huidige systematiek van de financiële verhouding. Daarbij komen tal van zaken aan de orde, waarvan de impact ongewis is.

Vervallen risico's t.o.v. de jaarrekening 2018

De volgende risico's zijn ten opzichte van de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening 2018 (dit is de laatst opgestelde paragraaf weerstandsvermogen) komen te vervallen:

Risico	Reden
Prestatiegericht financieren Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	De financiële afhandeling van de PGF normen is in 2019 afgerond. De gevolgen zijn verwerkt in het meerjarenbeeld
Regionaal ingekochte jeugdhulp	De structurele financiële gevolgen is op basis van de huidige inzichten verwerkt in het meerjarenbeeld van de begroting 2020. Uiteraard zijn er nog nadere onzekerheden. Op dit moment zien we dit als een normaal bedrijfsvoeringsrisico en wordt dit thema niet meer expliciet benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen.
Humanitas	In 2020 wordt een besluit genomen of de subsidie structureel gecontinueerd wordt of komt te vervallen. Daardoor vervalt dit risico
Onderhoudsplan begraafplaats	De werkwijze rondom afstorten van naar de voorzieningen is aangepast waarmee dit risico gemitigeerd is.
Stichting vluchtelingenwerk	Stichting vluchtelingenwerk is per 1-8-2019 opgeheven. De balans van de effecten wordt in 2019 opgemaakt waarmee dit risico voor 2020 niet meer van toepassing is.
Uitbreiding taken RMC / Leerplicht	Voor 2019 is een afdoende oplossing voor handen. Om de gevolgen vanaf medio 2020 op te vangen moeten regionaal keuzes gemaakt worden en prioriteiten gesteld. Afzonderlijke melding in de paragraaf weerstandsvermogen achten we op dit moment niet nodig.

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de incidentele risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt met behulp van een risicokaart. In deze risicokaart staat het aantal incidentele risico's vermeld per kans/gevolgklasse. Basis hiervoor zijn de risico's die hiervoor zijn genoemd. Het risico van. De structurele risico's zijn niet opgenomen in de risicokaart:

Risicokaart	Kans		
	2	4	5
2		1	1
4	1	1	
5		1	

Deze indeling betekent dat we daar waar een inschatting gegeven is bij de bouw/projectgerelateerde risico's en overige risico's de ingeschatte bedragen meenemen voor het bepalen van ons weerstandsvermogen.

In geld ziet het risicoprofiel er in zijn totaliteit als volgt uit:

Risico's	Bedrag x € 1.000
Incidentele risico's	
Grote projecten	2.770
Overige risico's	200
	2.970
Normale bedrijfsrisico's	4.650
Benodigde weerstandscapaciteit	7.620

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of omfaseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- algemene reserves,
- niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting,
- onbenutte belastingcapaciteit.

Hierna wordt eerst de structurele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit: ombuigingen en onbenutte belastingcapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

De weerstandscapaciteit van ombuigingen laat zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting ruimte beschikbaar is. In Aalsmeer is deze ruimte beperkt tot de post "onvoorziene uitgaven" van € 1 per inwoner. Extra ruimte binnen de begroting moet primair worden gevonden door het afstoten van taken die niet tot de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente behoren dan wel het versoberen van de uitvoering van wettelijke taken. In de begroting 2019 is de post onvoorzien € 31.800.

Voor de zogenaamde onbenutte belastingcapaciteit is wel een algemeen gangbare kwantificering beschikbaar. Deze onbenutte capaciteit wordt bepaald door de actuele OZB opbrengsten van een gemeente te vergelijken met de opbrengst op basis van 120% van de gemiddeld in Nederland geïnde OZB (het zogenaamd "redelijk peil").

Gemeenten die in financiële problemen zijn gekomen en een beroep willen doen op ondersteuning via Artikel 12 Financiële Verhoudingswet zijn verplicht om hun OZB "op redelijk peil" vast te stellen. Voor de gemeente Aalsmeer bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 1,3 miljoen.

Belastingen en heffingen kunnen niet onbeperkt verhoogd worden. Burgers hebben de mogelijkheid om via de rechter te laten bepalen of een tarief billijk is. Binnen grenzen heeft de gemeente de mogelijkheid om nieuwe belastingen in te voeren, zoals bijvoorbeeld parkeerbelasting. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen of verhogingen daarvan. In de paragraaf lokale heffingen, van begroting en jaarrekening, wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Incidentele weerstandscapaciteit: algemene reserves en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinst

Met het oog op een (mogelijke) bijdrage aan de incidentele weerstandscapaciteit komen in deze paragraaf uitsluitend de reserves met een bufferfunctie aan de orde.

Vanuit de bufferfunctie kunnen worden onderscheiden de algemene reserve, de algemene vrije reserve en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinsten.

Op basis van de geprognosticeerde stand van de algemene reserves per 1-1-2020 kunnen we rekening houden met een volume van € 12 miljoen. Meerjarig zien we deze stand oplopen, voorzichtigheidshalve gaan we voor de baling van de incidentele weerstandscapaciteit uit van € 12 mln.

Stille reserves zijn bezittingen waarvan de verkoopopbrengst hoger is dan in de jaarrekening opgenomen. Dit kan een hogere waardering van een aandelen portefeuille zijn die pas tot uitdrukking komt bij afstoten van de aandelen portefeuille of gronden en gebouwen die lager gewaardeerd zijn dan hun marktwaarde. Een voorwaarde hierbij is wel dat er sprake moet zijn van daadwerkelijke verkoopbare activa. Tot slot kan er sprake zijn van niet gerealiseerde boekwinsten. In de begroting 2020 worden de stille reserves Aalsmeer ingeschat op pm en tellen deze niet meer mee in de berekening van de weerstandsratio.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het

weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio in de begroting 2020 kan als volgt worden gepresenteerd:

Overzicht Weerstandscapaciteit	Bedrag x € 1.000
Algemene reserves	13.541
Structurele weerstandscapaciteit	1.300
Beschikbare weerstandscapaciteit	14.841
Benodigde weerstandscapaciteit obv kansberekening voor incidentele tegenvallers	3.170
Benodigde weerstandscapaciteit obv kansberekening voor structurele tegenvallers	4.650
Benodigde weerstandscapaciteit	7.820
Weerstandsratio	1,9

De weerstandsratio voldoet in tegenstelling tot de verwachting bij de Kadernota op basis van de begroting 2020 aan het door de raad vastgestelde kader. De verbetering van de weerstandsratio ten opzichte van de Kadernota is vooral het gevolg van het vervallen van het risico regionale jeugdhulp.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuld quote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Belastingcapaciteit (lokale lasten)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Kengetallen in percentages	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Referentie voldoende
Netto schuldquote	40	30	75	<100%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38	29	74	
Solvabiliteitsrisico	49	50	41	<100%
Structurele exploitatieruimte	1	0,4	0,1	>0,6%
Grondexploitatie	20	15	22	
Belastingcapaciteit	103	114	117	